

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ при Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, с научна специалност „Гражданско и семейно право“.

Относно: конкурс за доцент по гражданско и семейно право (правен режим на интелектуалната собственост), обявен в ДВ, бр. 64 от 03.08.2018 г.

I. Информация за конкурса.

Конкурсът е обявен по Решение на Факултетния съвет на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски“ (Протокол № 12 от 11.09.2018 г.). Участвам в състава на научно жури по конкурса съгласно Заповед № РД-38-589 от 21.09.2018 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

II. Информация за кандидатите в конкурса.

В конкурса участва един кандидат – гл. ас. д-р Росен Карадимов.

Росен Карадимов е завършил Национална гимназия за древни езици и култури „Св. Константин Кирил Философ“ и ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

Главен асистент д-р Росен Карадимов изнася лекции по учебната дисциплина „Правен режим на интелектуалната собственост“ пред студентите на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ и по учебната дисциплина „Авторско право“ пред студентите от Факултета по журналистика и масови комуникации на този университет.

Росен Карадимов е член на работна група „Закрила на интелектуалната и индустриалната собственост” към Съвета по европейски въпроси на МС.

Росен Карадимов е бил народен представител в VII-мо Велико народно събрание и XXXVI-то Народно събрание.

Росен Карадимов е адвокат в Софийска адвокатска колегия.

III. Изпълнения на изискванията за заемане на академична длъжност.

1. Изпълнение на количествените изисквания.

От приложените по конкурса документи е видно, че Росен Карадимов е заемал академичните длъжности „асистент” и „главен асистент” в значително по-голям период от време в сравнение с изискуемия законов минимум.

За участие в конкурса е представен монографичен труд „Аудио-визуалното произведение. Конкуренция и баланс на права”. С., 2018 г. в обем от 221 с., включващо заглавие, съдържание и библиография.

Представени са също две статии. Статията „Програмата на телевизионната организация като обект на право, сродно на авторското право. Опит за изясняване на понятието „телевизионна програма” по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права” е публикувана в сп. „Съвременно право”, бр. 1, 2016 г., а статията „Преработката на аудио-визуално произведение” е публикувана в сп. „Търговско право”, бр.1, 2018 г.

2. Изпълнение на качествените изисквания.

Научните изследвания на д-р Росен Карадимов са в областта на авторското право и заемат съществено място в нашата неособено богата авторскоправна доктрина. В редица отношения научната продукция на кандидата съдържа обосноваване на нови

разбирания в авторскоправната теория или излагане на допълнителни аргументи в подкрепа на схващания, които той възприема.

В публикациите на кандидата на основата на анализ на законодателството и практиката на други държави, на правото на ЕС в областта на интелектуалната собственост и практиката на Съда на ЕС, са разкрити редица несъвършенства на нашето законодателство и са направени предложения за отстраняването им (за подобряване на закрилата на авторското право и на сродните му права).

IV. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата.

1. Хабилитационният труд „Аудио-визуалното произведение. Конкуренция и баланс на права” е първото самостоятелно и цялостно монографично изследване в нашата авторскоправна литература на аудио-визуалното произведение като обект на авторското право.

С приносен характер в монографичния труд е направеното разграничение между филм и аудио-визуално произведение, тъй като ЗАПСП не съдържа дефиниции и на двете категории. Обосновано е разбирането, че филмът е вид аудио-визуално произведение, т. е. те се съотнасят като вид към род, на която основа са предложени отделни легални дефиниции за филм и аудио-визуално произведение.

Достойнство на хабилитационния труд е задълбоченият сравнителноправен анализ на двете предпоставки за закрила на аудио-визуалното произведение като обект на авторско право съгласно чл. 3, ал. 1 ЗАПСП – да е резултат на творческа дейност и да е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна

форма. Подчертана е ролята на Съда на ЕС за хармонизиране на изискването за оригиналност на всички произведения, ако са израз на собствено интелектуално творение на автора. Аргументирано е становището, че само аудио-визуално произведение под формата на филм следва да бъде фиксирано върху материален носител, а не и аудио-визуални произведения под формата на поредица от движещи се изображения. Приема се, че тези произведения също следва да бъдат обект на авторскоправна закрила, ако са резултат от творческа дейност. По този начин приложното поле на тази закрила се разширява, като тя може да се прилага и за телевизионни предавания, концерти, спортни състезания и др., стига те да отговарят на изискването за оригиналност. Подробно е развита идеята, че авторскоправна закрила следва да получат и телевизионните форматни предавания, ако отговарят на критериите за аудио-визуално произведение, когато се претендира неразрешена преработка на литературния сценарий или на самото форматно предаване в качеството му на аудио-визуално произведение.

С приносно значение е също критичният анализ на чл. 62, ал. 1 ЗАПСП, чието изчерпателно посочване на авторите на аудио-визуално произведение не дава възможност както за признаване на авторство на други лица с творчески принос в създаване на произведението, така и за изключване на някои от изброените в текста лица чрез оспорване на техния творчески принос. Убедителни са аргументите на кандидата за признаване на автора на диалога за съавтор на аудио-визуалното произведение поради по-значимия интегритет на този диалог в произведението в сравнение със сценария, а не за третирането му като част със самостоятелно значение от произведението по чл. 62, ал. 2 ЗАПСП.

Същото се отнася и за композитора на музика, която е създадена специално за дадения филм, въпреки че тя е самостоятелно произведение и отделен обект на авторското право.

Приносен характер има и изследването, посветено на отстъпването от автор на съществуваща литературна творба на правото за използването ѝ от продуцента. С основание се приема, че в резултат на преработката на съществуваща литературна творба се създава ново жанрово произведение с произведен характер, а не то да се преработва в същия жанр като литературен сценарий.

Качество на монографичния труд е отграничението и анализът на двете правоотношения, в които влиза продуцентът – по договорите с авторите на аудио-визуалното произведение по повод отстъпването на изключителното право за използването му, и по договорите с авторите на самостоятелни произведения, които не са признати за съавтори на аудио-визуалното произведение. Изяснено е двойственото правно положение на продуцента като ползвател на аудио-визуалното произведение и като първичен носител на сродно на авторското право върху записа на произведението, което възниква *ex lege*.

Анализирана е и конкуренцията между правата на авторите върху аудио-визуалното произведение и правата на продуцента върху записа на същото, като се изхожда от положението, че всяко използване по вид и форма на записа на практика съставлява използване и на самото произведение.

Редица научно-приложни приноси се съдържат и в подробното изследване върху изпълненията на артист – изпълнителите като обект на сродно на авторското право, техните неимуществени и имуществени права, договорите за изпълнение между тях и

продуцента, както и особеностите на тези договори, когато са сключени с артисти, изпълняващи главни роли.

2. Научни, научно-приложни и приложни приноси се съдържат и в двете представени по конкурса статии на кандидата.

В първата статия е дадено ново определение на телевизионна програма като обект на сродно на авторското право по чл. 72, т. 4 ЗАПСП, което възниква от момента на първоначално излъчване на сигнала (независимо от способите му за разпространение), ако то е предназначено за приемане от публиката.

Във втората статия е направено отграничение на преработката на аудио-визуално произведение от преработката на неговия запис. Изяснени са съставляващите преработката действия, като се приема, че такива са всяко използване на сюжета, тематичната линия, драматургичното развитие, композицията, сходните персонажи за създаване на ново производно произведение, без да е от значение неговата жанрова принадлежност.

V. Критични бележки и препоръки.

По мое мнение от по-подробно изясняване се нуждаят основополагащите понятия творческа дейност и оригиналност, които като че ли на определени места в монографичния труд са използвани като синоними, а на други – като различни по съдържание (алтернативни) изисквания (срв. с. 44, 45 и 46 от хабилитационния труд).

Не е представен учебник или поне учебно пособие по преподаваните от кандидата учебни дисциплини.

Незначителен е броят на представените за участие в конкурса статии.

VI. Заключение.

Представеният за участие в конкурса монографичен труд е едно аналитично и задълбочено съчинение, което поради съдържащите се в него научни, научно-приложни и приложни приноси безспорно обогатява нашата авторскоправна доктрина и практика. Това съчинение, останалите публикации и преподавателската дейност на кандидата ми дават основание да приема, че той отговаря на всички формални и съдържателни изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешните правила на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В заключение изразявам становище научното жури да предложи на Факултетния съвет на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски“ да избере гл. ас. д-р Росен Карадимов на академичната длъжност „доцент“ по гражданско и семейно право – правен режим на интелектуалната собственост по професионално направление 3.6. Право.

07.12.2018 г.

Изготвил:

(проф. д-р Георги Стефанов)